

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. V. Vtrùm ratione supernaturalitatis præcisè requiratur lumen.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

*Alia respon-
sio insuffi-
cientis.*

re cum quidem principia omnia visionis, qua requiruntur ex parte potentiae, non tamen ex parte objecti; Deus quippe non applicat se per modum objecti; cum enim non nisi liberè id praestet, potest non praestare. Contrà; positis omnibus ex parte potentiae requisitis, Deus non potest connaturaliter non applicare omnipotentiam suam ad concurrendum instar speciei: sicut enim, si visio hæc fieret per speciem impressam creatam, non posset Deus connaturaliter non speciem illam producere, & infundere potentiae; ita & modò positis omnibus ex parte potentiae requisitis, concurrere debet Deus per modum speciei: nec enim, quando potentia est completa, magis videtur Deus negare posse speciem, quam concursum universalem, ubi causa secunda est ad agendum expedita, ut proximè dictum est.

III.
*Tertia res-
ponso non
solvens diffi-
cultatem.*

Respondebit aliquis tertio: cum lumen ponatur intrinsecè unitum Angelo, dæmoni autem solum extrinsecè, seu intimè præsens; sicut ad Angelum peculiari modo ob unionem physicam spectat ipsa entitas luminis, ita & illius operatio; unde in dæmone nihil operabitur. Contrà: licet peculiariter spectet lumen ad Angelum, cum tamen habeat vim operandi in dæmone, cur non operabitur? quod autem vim habeat operandi, patet; secundum nos enim sufficit sola assistentia extrinseca, & intima præsentia, nec exhauritur tota ejus activitas in Angelo: sicut enim idem intellectus exercere potest diversas operationes cum diversis habitibus, ita & idem habitus cum diversis intellectibus; & in materialibus idem ignis, aut calor in pluribus subjectis producit plures effectus numero distinctos, imò ignis calorem in se & passis vicinis, licet non minus, imò magis intrinsecus sit, quoad primum effectum, quam lumen Angelo; nihil enim magis intrinsecum, quam idem sibi.

IV.
*Vera respon-
sio.*

His itaque responsionibus relictis, ad argumentum dico, ad summum probare, non posse Deum producere visionem, nisi lumen intrinsecè inhaereat intellectui, vel animæ, sicque necessarium esse lumen inhaerens veluti quandam dispositionem requisitam, sine qua non possit, connaturaliter factum, produci visio in animâ, ut in fine sectionis secundæ dictum est: defectu cuius dispositionis, dæmones visionem nequeunt producere. Sic in naturalibus non raro videmus contingere, in quibus connaturaliter induci nequit forma substantialis, ignis exempli gratiâ, in subjectum, nisi positus in eo prius quibusdam dispositionibus. Hinc tamen non sequitur, licet Deus non possit supplere locum luminis, in ratione informantis, non tamen propterea non posse in ratione efficientis: & sicut potest formam substantialem sine ullâ dispositione in subjectum introducere, ita & visionem sine lumine disponente.

V.
*Lumen in-
haerens est
dispositio
connaturali-
ter ad vi-
sionem re-
quisita, non
essentialiter.*

Quamvis ergo connaturaliter produci nequeat visio, nisi lumen tanquam dispositio insit animæ, aut Angelo, hoc tamen non est dispositio ita essentialiter requisita, ut divinitus nequeat contrarium contingere: nec enim sine maximè urgente ratione restringenda est divina Omnipotentia, neque ponenda major dependentia rerum à se invicem, quam sit necesse; omnia autem inconvenientia sufficienter salvantur, si dicatur, ad hoc ut visio producat in anima, requiri connaturaliter, ut lumen ei insit: sicut enim ut dixi, solus defectus dispositionis naturalis impedire potest quò minus forma naturalis producat, ita & defectus solius dispositionis supernaturalis poterit impedire, quò minus produci queat forma supernaturalis. Imò

etiam in naturalibus, non solum ad formam substantialem, sed accidentalem requiritur interdum aliqua dispositio, & accidens disponit ad accidens: sic secundæ qualitates supponunt primas, lux diaphaneitatem &c. & omnia accidentia materialia quantitatem, ergo & aliqua accidentia supernaturalia possunt requirere alia tanquam dispositiones in subjecto ad sui existentiam. Si autem hoc de ullo dici possit, maximè de visione beatificâ, quæ cæteris perfectior dicitur, & finis in ordine supernaturali.

Quando verò S. Thomas 2. 2. q. 275. & q. 13. de verit. ar. secundo, & alibi dicit, *Divinam essentiam ab intellectu creato videri non posse, nisi prius mutetur, ac disponatur per lumen inhaerens*; Unde & S. Paulo, ut in hac vitâ Deum ad brevetempus videret, infusum ei ad hoc docet fuisse lumen intrinsecum; his, inquam, locis, ut rectè ait P. Grano hic, disp. 6. sect. 4. num. 22. solum loquitur de lege ordinariâ, non quid fieri queat per divinam potentiam.

VI.
*Mens Dicitur
Angelicis
circa neces-
sitate lumen
inhabere
venis.*

SECTIO QUINTA.

Vtrum ratione supernaturalitatis præcisè, requiratur lumen.

QUÆSTIO est, utrum actus visionis, quæ supernaturalis est præcisè, requirat non solum speciem supernaturalem, vel Deum supernaturaliter concurrentem ex parte objecti, sed etiam lumen supernaturale, aut concursum aliquem actuum supernaturalem tenentem se ex parte potentiae, & supplementem locum luminis; vel utrum sufficiat intellectus solus cum specie supernaturali, vel Deo per modum objecti concurrente.

P. Suarez hæc, lib. 2. cap. 15. quem plurimi sequuntur ex recentioribus, ait, ratione supernaturalitatis in visione reperte, ita requiri lumen, vel aliud principium tenens se ex parte intellectus, ut sine illo effectus supernaturalis produci nullo modo possit.

Arguit primò num. 4. quia in fide, & aliis virtutibus, requiri videmus principium aliquod supernaturale in potentia. Contrà: disparitas est aperta; nam juxta P. Suar. d. 16. de Fide, cap. 10. non sunt in intellectu species supernaturales, sed naturales objecti Fidei: unde non est mirum, requiri principium supernaturale ex parte intellectus, alioqui in causâ adæquatâ actus supernaturalis, nullum esset principium supernaturale, quod implicat.

Arguit secundo: juxta fidem ad actus supernaturales eliciendos non sufficit gratia excitans, seu illuminatio prævia, sed insuper requiritur gratia adjuvans, seu auxilium supernaturale actu concursus simul cum potentia, & actum unâ cum illâ coëfficiens. Respondetur, latam esse disparitatem; ibi enim nullum aliud est principium supernaturale efficiens; hæc autem supponimus, objectum, vel speciem impressam supernaturalem, physicè concurrere ad visionem hanc supernaturalem, unde effectus completè invenit in causâ adæquatâ principium correspondens omni formalitati, quam in se continet: ergo præcisè ratione supernaturalitatis, nisi aliud interveniat, non est necessarium lumen, aut aliud principium ex parte intellectus. Sicut si ipsa illustratio, seu gratia excitans concurreret effectivè, non esset necessarium aliud principium supernaturale illius actionis: neque enim ratione supernaturalitatis præcisè requiritur in causâ adæquatâ nisi unum principium supernaturale,

I.
*Status quo
est.*

II.
*Opinio re-
quiritur ab-
solutum in
intellectu.*

III.
*Aliud est de
Fide, aliud
de visu.*

IV.
*Cur gratia
excitans
concurrat
gratia ad-
juvans.*

Arguit

V. Ad effectum supernaturalem sufficit, reperiri in causa adequatam unum principium supernaturale.

Arguit tertio: potentia est causa adequata distincta ab objecto, ergo non potest elevari ab objecto; ergo sola sua virtute naturali producit effectum illum supernaturalem; ergo & causa aliqua adequata naturalis posset effectum supernaturalem producere; neque enim magis est causa inadequata improporcionata illi effectui, quam causa adequata. Contra: sicut potentia est adequata distincta ab objecto, ita & objectum a potentia, & tamen juxta P. Suarez loco jam citato, potest objectum, vel principium concurrentes loco objecti, elevari a potentia, seu principio tenente se ex parte potentiae; species enim naturales elevantur secundum ipsum ab habitu supernaturali fidei ad elicendum actum fidei: quare ergo est contra saltem quantum ad conceptum supernaturalitatis praecise, nequit intellectus elevari ab objecto supernaturali? cum elevari nihil aliud sit, quam simul concurrere cum causa supernaturali ad effectum, qui est in ordine simpliciter supernaturali: jam enim in causa adequata reperitur virtus productiva illius effectus: & sicut ad vitalitatem sufficit unum principium vitale, quidni ad supernaturalitatem praecise sufficit unum principium supernaturale?

VI. Angelus connaturaliter producit visionem sui, non Dei.

Arguit quarto: sequeretur, Angelum aequè connaturaliter posse producere visionem Dei, ac visionem sui, aut alterius Angeli: patet sequela; nisi enim habuerit speciem sui, aut alterius Angeli, visioni illi proportionatam, non potest eam producere, sic tamen si hujusmodi speciem habuerit: sed similiter, si habuerit speciem proportionatam visioni Dei, poterit illam producere; ergo aequè naturaliter potest videre Deum, ac alterum Angelum. Resp. Maximam esse disparitatem: petit namque Angelus connaturaliter speciem proportionatam ad visionem sui, aut alterius Angeli, non tamen ad visionem Dei: si autem praeter, & supra exigentiam naturalem detur ei species supernaturalis Dei, quid mirum si hoc supernaturale posito, eliciat connaturaliter visionem Dei: quidni enim causa supernaturales aequè connaturaliter eliciant actiones supernaturales sibi proportionatas, ac naturales causa actiones naturales?

VII. Quid sit, tenere se ex parte potentiae.

Dices: Saltem ex parte potentiae est eadem proportio. Contra: inquiri, quid sit hoc ex parte potentiae? si velit virtutem naturalem Angeli esse eandem in visione Dei, & sui, concedo ita esse; dico autem, Angelum per suas vires solas non producere visionem Dei, sed adjutum ab objecto, seu specie supernaturali, quam hoc sensu dico tenere se ex parte potentiae, id est, ipsam juvare: sicut secundum Patrem Suarez, habitus fidei tenet se etiam ex parte objecti hoc sensu, id est, juvat speciem naturalem objecti, ex se imparem ad actum fidei supernaturalem.

VIII. Oportet dicitur a paritate causa materialis & efficientis.

Confirmatur in simili de potentia passiva: nec enim minus sunt duae diversae causae partiales, materialis & efficiens, quam potentia & objectum: nihilominus causa materialis, seu subiectum recipere potest qualitatem aliquam supernaturalem, ut anima lumen gloriae, vel gratiam, modò causa efficiens supernaturalis illam juvet ad illius receptionem, non simul recipiendo, sed concurrando in alio genere, nempe efficiendo. Si ergo possit subiectum naturale recipere aliquid supernaturale, absque eo quòd causa ulla supernaturalis teneat se ex parte subiecti, id est, simul cum eo rem illam supernaturalem recipiat, quidni potentia naturalis efficere poterit aliquid supernaturale, modò simul cum ea concurrat objectum supernaturale. Sietiam

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. I.

ipso facto quòd efficiens concurrat cum causa materiali, dicatur tenere se ex parte causae materialis; idem dici poterit de objecto respectu potentiae; tam enim in alio genere causae concurrat causa efficiens respectu materialis, quam objectum respectu potentiae.

SECTIO SEXTA.

Alia argumenta contententia, in visione, ratione supernaturalitatis, requiri lumen.

ARGUUNT quintò alii Recentiores: si enim semel concedatur, causam aliquam naturalem partialem esse proportionatam effectui supernaturali, sequitur, effectum illum posse produci a causa totali naturali. Sed contra: causa materialis naturalis, anima ex: gratia, in suo genere est proportionata productioni gratiae, & luminis gloriae, & tamen ulterius necessaria est causa efficiens, nec sufficit naturalis, sed requiritur supernaturalis; ergo non sequitur, si sufficit partialis causa naturalis, sufficere totalem. Respondeo itaque negando sequelam: effectus namque requirit, ut saltem in causa totali reperitur virtus correspondens omni formalitati, quam in se habet, quod non requiritur in illa partiali. Sic etiam visio beata exigit ut in causa totali sit principium aliquod vitale, quod tamen in quovis principio non exigit, cum lumen, vel species, sive objectum non sit vitale, nec concurrat vitaliter ad productionem visionis, sicut nec vitaliter concurrat Deus ad eandem visionem, vel alium effectum ut causa universalis. Adde, potentiam naturalem respectu illius vitalitatis, aut intellectiois, non esse proportionatam, nisi connotando speciem, aut aliud principium supernaturale, quod non petit connaturaliter, cum hac vitalitas & intellectio sit supernaturalis.

I. Produci nequit effectus supernaturalis a causa totali naturali.

Unum principium supernaturale sufficit, sicut unum vitale.

Arguunt sextò: in naturalibus, ut producatur cognitio, dari debet potentia omnino completa per virtutem intrinsecam: ergo idem dicendum de cognitione supernaturali. Conf. saltem species nunquam infunditur potentiae, nisi completa in ratione potentiae; ergo ut hic sit species vel objectum supernaturale, debet esse potentia supernaturalis. Ad Argumentum Respondetur primò, negando Antecedens, nec enim potentia est omnino completa in naturalibus sine specie. Secundò dico, manifestam esse disparitatem: cum enim effectus sit vitalis, requirit potentiam vitalem; vitalitas autem potentiae est ipsi intrinseca, at verò conceptus supernaturalis non est vitalis, sicque effectus ratione hujus non postulat procedere ab intrinseco, & consequenter virtus productiva effectus quoad hanc formalitatem suppleri potest a causa extrinseca: nec enim aliud requiritur, quam ut in causa totali detur vis adequata effectui. Aliqua ergo formalitates determinatè petunt vim intrinsecam in potentia, ut vitalitas: aliae determinatè petunt, per se loquendo, vim potentiae extrinsecam, ut species. Dixi, per se loquendo: quando enim Angelus cognoscit se, ipsa ejus potentia est species, juxta probabilem sententiam. Aliae demum sunt formalitates indifferentes ut vis earum productiva sit potentiae intrinseca, vel extrinseca, nec aliud requirunt, quam ut in causa totali sit virtus iis adequata, & hujusmodi est conceptus supernaturalitatis. Per quae, patet ad Confirmationem.

II. Potentia non est completa sine specie.

Supernaturalitas in effectus non petit virtutem intrinsecam in potentia.

Triplex formalitatum genus.